

Spolufinancováno
Evropskou unií

Závěrečná zpráva z realizace poradenského programu města Postoloprty Poradenský program 7

Dluhová prevence, podpora informovanosti a podpora sítě
služeb v oblasti dluhů

Tento materiál vznikl v rámci realizace projektu „Rozvoj systémů pro sociální začleňování“ r. č. projektu
CZ.03.02.02/00/22_004/0000366.

Obsah

ČÁST 1	3
INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN	3
OBDOBÍ REALIZACE	3
ZÁKLADNÍ ÚDAJE O LOKALITĚ	3
ANOTACE PROGRAMU	4
VÝCHODISKA VÝBĚRU PORADENSKÉHO PROGRAMU A ZÁKLADNÍ POPIS PROBLÉMŮ A JEJICH PŘÍČIN, KTERÉ MÁ PROGRAM ZA CÍL ŘEŠIT	4
CÍLE PORADENSKÉHO PROGRAMU	5
PŘEDPOKLÁDANÝ HARMONOGRAM REALIZACE	6
POPIS VÝSTUPŮ PROGRAMU	6
POPIS VÝCHOZÍHO STAVU LOKALITY V KONTEXTU PLNĚNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ	7
ČÁST 2	9
PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU	9
.....	12
ČÁST 3	12
VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU	12
VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ	12
VYHODNOCENÍ NAPLNĚNÍ VÝSTUPŮ A CÍLŮ PROGRAMU	13
VYHODNOCENÍ A SHRNUTÍ CELKOVÉHO PŘÍNOSU PROGRAMU NA LOKALITU, DLE ZÁVĚREČNÉHO POSOUZENÍ NAPLŇOVÁNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ DANÉHO PROGRAMU	14
DALŠÍ MOŽNÝ PLÁN SPOLUPRÁCE	15
DOPORUČENÍ DALŠÍCH MOŽNÝCH AKTIVIT A INTERVENČÍ PRO ROK DALŠÍ OBDOBÍ V OBLASTI ŘEŠENÍ PŘEDLUŽENÍ OBYVATEL POSTOLOPRT	15
SEZNAM ZKRATEK	18

ČÁST 1

INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN

Období realizace

Leden 2023–srpen 2024

Základní údaje o lokalitě

Postoloprty leží ve středním Poohří Ústeckého kraje. Specifickým charakterem města je jeho neobvyklá rozloha, vytvářená rozsáhlými venkovskými oblastmi přilehlými k historickému městskému jádru.

Postoloprty jsou menším městem, které se nachází v jižní části Ústeckého kraje a spadá do správního obvodu ORP Louny. Obyvatelstvo je roztroušeno do velkého počtu malých obcí a dvou sídelních center, Loun a Postoloprty.

Míra zadluženosti obyvatel města Postoloprty je nadprůměrná (v porovnání s okresy v Ústeckém kraji i v celorepublikovém srovnání) a ovlivňuje je v mnoha ohledech.

V rámci Tematického výzkumu zadluženosti, který proběhl v roce 2020, se jako nejzásadnější ukázala souvislost s legálním pracovním trhem, který je pro osoby v exekuci často nevýhodný a setrvávají proto v nelegálních zaměstnáních, díky kterým mohou zajistit adekvátní příjem domácnosti.

V Postoloprtech je enormní výskyt dětských exekucí, objevuje se také lichva.

Anotace programu

Jde o komplexní podporu územního celku pro snížení a dalšího neprohlubování negativních dopadů předluženosti obyvatel.

Jedná se zejména o aplikaci ověřených postupů – systémy práce s cílovou skupinou, soubory opatření na úrovni samospráv (vyhlášky, pobídky), vzdělávání v dluhové oblasti, odborná podpora ve všech oblastech práce s cílovou skupinou (prevence primární, sekundární, terciální). Využívání legislativních možností.

Pro ÚC bude OSZ poskytovat konzultace a expertní odbornou podporu při:

- nastavení sítě služeb pro CS – tj. revize a zmapování současného stavu, návrh cílového stavu sítě služeb, odborná podpora při zavádění nových služeb;
- při zavádění legislativních změn na úrovni samospráv – tj. revize současného stavu, návrh možných opatření (např. vyhláška o podomním prodeji, hazardních hrách a podob);
- revizi a nastavení pravidel pro vymáhání pohledávek územního celku – tj. revize současného stavu, návrh opatření vč. předání zkušeností dobré praxe z jiných lokalit, odborná podpora při zavádění pravidel vymáhání pohledávek;
- práci odborných služeb s cílovou skupinou předlužených osob, včetně vzdělávání v této oblasti, tj. realizace pravidelného setkávání tzv. dluhových platforem, souběžné zmapování potřeb aktérů v dluhové oblasti územního celku, nastavení programu setkávání dluhových platforem podle potřeb územního celku (včetně potřeb rozvoje kvality poskytovaných služeb).

Východiska výběru poradenského programu a základní popis problémů a jejich příčin, které má program za cíl řešit

Dle Mapy exekucí byl v Postoloprtech k 31.12.2022 podíl osob v exekuci 19,56 %. Údaj je o 5,5procentního bodu vyšší než v Ústeckém kraji (14,05 %) a o 12procentních bodů vyšší než v rámci celé ČR (7,6 %). Průměrný počet exekucí na osobu činil v ČR 6,1, v rámci ÚK 6,8 a v Postoloprtech byla hodnota průměrného počtu exekucí na osobu 7,5. Co se týče dětí a mladistvých, ukazuje mapa 2 % těchto osob v exekuci, celkový počet 15 osob (v rámci ÚK je to 1 %). V Rejstříku zahájených exekucí bylo k červnu 2022 aktivních 223 exekucí vedených proti nezletilým. Aktuálně pracovnice města ověřuje jejich stav (zda jsou stále aktivní, nebo ne). Z výše zmíněného výzkumu zadluženosti vyplynulo, že nejvýznamnějším problémem je zadluženost obyvatel na místním poplatku za svoz komunálního odpadu – týká se každého čtvrtého občana, částka se každým rokem zvyšuje (to potvrzují i data Městského úřadu). Dalšími pohledávkami města vůči občanům jsou místní poplatky za psy a dluhy na nájemném v městských bytech. Mnoho dlužníků v Postoloprtech již nežije, ale mají zde stále hlášenou adresu trvalého pobytu. Jejich skutečný pobyt není znám a s úřadem nekomunikují, povinnost hradit místní poplatek za odpady jim ale zůstává (v roce 2021 sociální pracovnice města vyhledávaly všechny občany, kterým hrozila exekuce za nezaplacené poplatky za odpady, jednalo se celkem o 515 osob, z toho bylo zastiženo pouze 126). Občané Postoloprty jsou dále zadluženi nejčastěji na nebankovních půjčkách, či dluží dalším subjektům, jakými jsou zdravotní pojišťovny či dopravní podniky. Od roku 2022 se město rozhodlo využívat daňové exekuce, místo vymáhání prostřednictvím soukromých exekutorů.

Město se dle svého vyjádření snaží vzniku dluhů předcházet a argumentuje těmito kroky, které podniká. Opakovaně upozorňuje obyvatele na povinnost hradit místní poplatky (osobní návštěvy, dopisy, městský zpravodaj, místní rozhlas). Terénní pracovnice města opakovaně osobně navštěvují dlužníky, upozorňují je na dluh a snaží se je motivovat ke splácení. - vychází vstříc dlužníkům, kteří chtějí svůj dluh splácet (možnost splátkového kalendáře od 50 Kč měsíčně), dlužníci mají v praxi celý následující rok na to, aby dluh uhradili - ve věci úhrad poplatků za komunální odpad i splácení dlužných částek s odborem vnitřních věcí MÚ úzce spolupracuje KP Louny ÚP ČR, pracoviště hmotné nouze (institut splácení dluhů z příspěvku na živobytí a institut zvláštního příjemce) - co se týče dluhů za nájemné v městských bytech (cca 130) - k 30. 4. 2022 bylo evidováno 31 dlužníků za nájemné, s celkovým dluhem 823 383,26 Kč (bez započtení penále, které je uplatňováno až při soudním vymáhání). Jedná se o staré dluhy z doby, kdy správu bytového fondu pro město prováděla společnost Bytos Louny. Od doby, kdy si město spravuje byty samo prostřednictvím MÚ, žádné nové dlužníky neeviduje. Zasluhu na tom dle vedení města má vedoucí Odboru vnitřních věcí, která osobně pracuje s každým nájemníkem, u kterého začne vznikat dluh. Vedení města není nakloněné odpouštění jakýchkoli dluhů, zastává názor, že dluhy se mají platit a že dlužníci mají dost možností a příležitostí dluhy uhradit. Město dlouhodobě odmítalo amnestovat dětské dlužníky, jak bylo uvedeno výše, nyní probíhá analýza stavu exekucí proti nezletilým.

Přestože se potřeba řešení předluženosti občanů řeší v lokalitě dlouhodobě, nedařilo se doposud zajistit poskytování dluhového poradenství, přizpůsobeného potřebám cílové skupiny (tedy nízkoprahově, především terénní formou). Sociální pracovnice města i terénní pracovníci místních NNO sice s klienty dluhovou problematiku řeší, ale nabízejí pouze základní sociální poradenství. Potřeba řešení předluženosti občanů města a zajištění dluhového poradenství především terénní formou vyplynula z Tematického výzkumu zadluženosti ASZ 2020, Evaluační zprávy ASZ 20212 i z jednání pracovních skupin v rámci lokálního partnerství. Také v Komunitním plánu rozvoje sociálních služeb a prorodinných aktivit v Postoloprtech na období 2023-2027 se objevují opatření z oblasti dluhové problematiky: • Terénní dluhové poradenství • Podpora zadlužených osob v získání legálního zaměstnání – zajištění dostupného nízkoprahového terénního dluhového poradenství pro zadlužené osoby a motivace těchto osob pro vstup do legálního zaměstnání. Nyní z aktuální výzvy OPZ+ byly podpořeny 2 projekty na dluhové poradenství (jeden podala organizace, která v lokalitě dlouhodobě působí a doposud poskytovala službu NZDM.

Cíle poradenského programu

2.2.1.Dlouhodobí cíl

Cíl 1 Obec využije opatření v oblasti prevence zadluženosti a tím přispěje ke snižování míry zadluženosti obyvatel.

Cíl 2 V obci funguje síť služeb pracujících s předluženými obyvateli, je nastaven systém spolupráce a sdílení mezi službami a pracovníky sociálního oddělení MÚ.

2.2.2.Specifické cíle

Cíl 1.1. V rámci realizace PP budou vyhodnoceny postupy obce při řešení dluhů vůči obci, po konzultaci s EX budou navrženy případné změny (nové vyhlášky, transparentní pravidla vymáhání apod) s cílem nastavit transparentní pravidla pro vymáhání obecních pohledávek, která jsou veřejně dostupná, dodržována a pravidelně revidována. Při vymáhání svých pohledávek obec nepoužívá nástroje, které

zvyšují zadluženost obyvatel, přispívají k nerovnému vztahu mezi obcí a obyvateli či k sociálnímu vyloučení obyvatel.

Cíl 1.2. Budou zmapovány „dětské dluhy“, obec bude motivována k jejich zastavení.

Cíl 2.1. Bude zavedena realizace pravidelného setkávání poskytovatelů služeb s terénními pracovníky města (místní „dluhové platformy“). Výstupy z platform budou podkladem pro plánování v dalších oblastech.

Cíl 2.2. Budou mapovány potřeby rozvoje kvality poskytovaných služeb a vzdělávání jejich pracovníků. Obec podpoří vzdělávání svých pracovníků v oblasti práce s předluženými obyvateli.

Cíl 2.3. Bude navržen jednotný způsob sběru dat od poskytovatelů služeb, aby obec měla pravidelně dostupná data o rozsahu zadlužení svých obyvatel a jejich potřebách ve vztahu k řešení předlužení

Předpokládaný harmonogram realizace

Pořadí kroků	Popis	Časový rámec	Tým/odpovědnost
1	Dohoda na realizaci PP, stanovení cílů PP	5//2023	ASZ/Obec
2	Zmapování situace v lokalitě – postupy obce při řešení dluhů vůči obci, pravidla, vyhlášky	6–8 /23	ASZ
3	Seznámení s výsledkem mapování a případnými návrhy revizí, dohoda na dalším postupu	9/23	ASZ
4	Implementace navržených změn	9-12/23	Obec
5	Realizace dluhových platform	1x za 3 měsíce, od 9/2023	Obec

Popis výstupů programu

V rámci realizace poradenského programu v lokalitě by mělo dojít k:

- nastavení sítě služeb pro CS – odborná podpora při zavádění nových služeb;
- zavádění legislativních změn na úrovni samospráv – revize současného stavu, návrh možných opatření;
- revizi a nastavení pravidel pro vymáhání pohledávek, předávání dobré praxe z jiných lokalit.
- práci s CS předlužených osob, včetně vzdělávání v této oblasti – realizace pravidelného setkávání tzv. dluhových platform, mapování potřeb aktérů v dluhové oblasti (v oblasti vzdělávání, zajištění kvality poskytovaných služeb), koordinace poskytovaných služeb.

Popis výchozího stavu lokality v kontextu plnění kritérií sociálního začleňování

Název kritéria: I. Obec aktivně přistupuje k problematice řešení předlužení obyvatel. Podporuje kvalitní síť služeb se zaměřením na předlužení obyvatel.

Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě (obec)
Pravidelně sleduje aktuální dostupné zdroje dat o exekucích na úrovni obcí, vede statistická data o dlužích vůči obci a probírá je na pravidelných setkáních. (Platforma dluhy, porady obce, plánovací platformy).	ČÁSTEČNĚ, čerpají informace z mapy exekucí. Podrobně sledují pouze dluhy vůči obci.
Analýza/ zpráva o rozsahu zadlužení obyvatel obce, jeho důvodech, potřebách a možnostech řešení.	NE
Písemné strukturované údaje od jednotlivých poskytovatelů služeb v území shromažďuje na úrovni obce, sleduje v pravidelných intervalech.	NE, dlouhodobě chyběl poskytovatel služeb
Jsou aktivně používány v rámci dalšího plánování (komunitní plánování).	Ne
Výstupy z jednání v dalších oblastech, strategické dokumenty.	Ne
Pracovní skupina má stanoveny účastníky, jsou definovány role, cíle platformy, je určen koordinátor, který odpovídá za průběh a výstupy z jednání.	ČÁSTEČNĚ, PS probíhá v rámci lokál. partnerství, předlužení obyvatel zastoupeni nejsou.
V případě potřeby pomáhá zajišťovat finanční zdroje, nabízí prostory.	ČÁSTEČNĚ, poskytovatelé mají možnost žádat příspěvek v rámci komunitního plánování, obec deklaruje zájem o spolupráci v terénu
Analýza, plán rozvoje sítě služeb, včetně jejich odborného a personálního zajištění.	NE, vedoucí soc. oddělení MÚ vyjádřila zájem o vzdělávání pracovníků v této oblasti
Pravidelně sleduje aktuální dostupné zdroje dat o exekucích na úrovni obcí, vede statistická data o dlužích vůči obci a probírá je na pravidelných setkáních. (Platforma dluhy, porady obce, plánovací platformy).	ČÁSTEČNĚ, čerpají informace z mapy exekucí. Podrobně sledují pouze dluhy vůči obci.
Analýza/ zpráva o rozsahu zadlužení obyvatel obce, jeho důvodech, potřebách a možnostech řešení.	NE
Písemné strukturované údaje od jednotlivých poskytovatelů služeb v území shromažďuje na úrovni obce, sleduje v pravidelných intervalech.	NE, dlouhodobě chyběl poskytovatel služeb

Název kritéria: II. Má transparentní systém odpovědného vymáhání pohledávek obce a odpovědný přístup k vymáhání pohledávek.

ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě (obec)
Pravidla vymáhání jsou vyvěšena na webových stránkách a úředních deskách obce.	NE, nejsou

I. Oddlužené obyvatele dále nepovažuje za dlužníky, k osvobozeným pohledávkám od hrazení nepřihlíží (není to překážka pro získání obecního bydlení). Úhrada dlužného nájemného formou plnění splátkového kalendáře není při přidělování obecního bytu bodově penalizována. II. Dluh vůči městu není překážkou pro přidělení obecního bytu (pokud si dlužník s městem sjedná a zahájí způsob úhrady. Úhrada dlužného nájemného formou plnění splátkového kalendáře není při přidělování obecního bytu bodově penalizována.	ČÁSTEČNĚ, Oddlužení nejsou dále považována za dlužníky, ale žadatel o městský byt nesmí dlužit městu (uzavřený splátkový kalendář nestačí)
Transparentní pravidla pro vymáhání pohledávek obce.	NE, vymáhá všechny pohledávky, využívá daňové exekuce
Transparentní pravidla pro vymáhání pohledávek obce.	Částečně – splátkový kalendář umožňuje v minimální výši 50 Kč, dluhy neodpouští
Neprodlužuje dobu vymáhání po uplynutí prvních 6 let.	NE, vymáhá
Název kritéria: III. Využívá všechny legislativní možnosti pro prevenci a řešení předlužení obyvatel.	
Vyhlášky, metodické pokyny, směrnice. Analýza "dětských dluhů".	NE
V obci nejsou evidováni dětské dlužníky. Vyjednává se subjekty, u kterých jsou dětské dluhy vedeny.	NE, nemá zmapované, městské dluhy nyní mapují na podnět ASZ. Jejich zastavování vedení města vždy v minulosti odmítalo.
Zákaz hazardních her. Po úspěšném oddlužení odpouští správní pokuty.	ČÁSTEČNĚ, obec zakazuje hazardní hry, podomní prodej. Správní pokuty pravděpodobně neodpouští.
Promíjí nebo krátí penále, odpouští dluhy, podporuje formy tzv."Milostivého léta".	NE, dluh. prázdniny, odpouštění dluhů vedení města vždy odmítalo. V případě ML o něm terénní pracovníce informovaly klienty, ale moc se jich nezapojilo, nedokázali uhradit jistiny.
Vyhlášky, metodické pokyny, směrnice.	ANO, spolupráce s ÚP je velmi dobrá
Využívání legislativních možností pro prevenci a řešení předlužení obyvatel.	NE
Vyhlášky, metodické pokyny, směrnice. Analýza "dětských dluhů".	NE
Název kritéria: IV. Aktivně vystupuje v oblasti sociálního začleňování ve všech předchozích kritériích.	
Záznamy, strategické dokumenty.	NE, neplánuje, zveřejňuje dle potřeby
Využívá mediálních kanálů obce, vývěsky.	ANO
Vývěsky, zpravodaj, mediální plány, výstupy.	ANO
Mediální výstupy.	ANO neodmítá, zaslané materiály zveřejňuje
Rozhlas, vývěsky, zpravodaj, mediální plány, výstupy.	ANO

ČÁST 2

PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU

Období	Název a typ realizovaných aktivit	Uved'te vazbu na plnění cíle či kritéria (číslo cíle či kritéria)	Stručný popis aktivity a jejího přínosu. Je-li to relevantní, uveďte konkrétní výstupy, či výsledky aktivity
leden 2023	Vyjednávání v lokalitě		Dojednávání schůzky s vedením města k poradenským programům, zaslání předběžných informací.
únor 2023	Konzultace v lokalitě	Kompletní cíle	Schůzka s vedením města k poradenským programům (1.2.), předběžně si vybrali program na téma Dluhová prevence. K tématu proběhla konzultace s manažerkou SZ a tajemnicí města (22.2.), na které jsme upřesňovali očekávání města a možné cíle spolupráce.
březen 2023	Setkání multidisciplinárního týmu		Proběhl mikrotým ASZ k PP Dluhová prevence (10.3.).
duben 2023	Příprava vstupní zprávy	Příprava na výběr cílů	S EX B. Halířovou LK pracuje na tvorbě vstupní zprávy k PP.
květen až červen 2023	Setkání multidisciplinárního týmu, pracovní skupina v lokalitě	Kompletní cíle	3.5. a 24.5. proběhl mikrotým k PP. Byla finalizována vstupní zpráva, kterou jsme společně s EX představili lokálním partnerům na PS zadluženost (29.5.). 25.5. proběhl makrotým k PP zadluženost. Rada města souhlasila s výběrem cílů.

Komentář experta:

Nastavení spolupráce a příprava na výběr konkrétních cílů probíhala v rámci prvotní fáze započetí programu a vyjasnění kritérií a jeho možností a dopadu na lokalitu, avšak následný výběr cílů reflektoval potřeby lokality a možnosti zapojení obce, která má omezené personální kapacity. Nicméně došlo k následné shodě a cíle byly představeny lokálním partnerům.

červenec 2023 až srpen 2023	Příprava na výzkumné šetření a evaluaci programu	Cíl 2.2 a 2.3	V průběhu těchto měsíců byla zadán obsah výzkumné zprávy a došlo k prvnímu jednání s evaluátorkou programu.
říjen 2023	Pracovní skupina v lokalitě	Cíl 1.1 až 2.3	Na pracovní skupině 24.10. došlo k dohodě na konkrétním postupu v rámci PP. Zástupci města obdrželi dotazník ke zmapování cesty dluhu vůči městu, zástupci dluhových poraden poskytnou data ohledně své činnosti za měsíc září. Město požádalo o opětovné zaslání přehledu dětských exekucí za účelem jejich zastavení.
listopad 2023	Setkání partnerů v lokalitě	Cíl 1.1 a 1.2 a Cíl 2.2. a 2.3.	8.11. proběhla společná schůzka obou poskytovatelů dluhového poradenství (Romano Jasnica a Naděje-M), cílem byla koordinace poskytovaných aktivit v Postoloprtech, možnosti spolupráce, nastavení případného předávání klientů.
prosinec 2023	Zjišťování dat z lokality	Cíl 1.1 a 1.2 a Cíl 2.2. a 2.3.	Poskytovatelé dluhového poradenství (Romano Jasnica a Naděje-M) zpracovávají podklady pro realizaci poradenského programu – přehled realizovaných úkonů za září 2023. Město obdrželo dotazník cesta pohledávky na městě, který by měl vyplnit ekonomický odbor. Započala realizace výzkumu zadluženosti.

Komentář experta:

Ve spolupráci s LK proběhlo aktivní zjišťování základních dat o způsobu vymáhání obce vůči zranitelným skupinám a způsobu práce NNO v lokalitě se zatížením CS. Zástupci partnerů aktivně plnili dotazníkové šetření a obec byla požádána o zjištění počtu dětských exekucí a způsobu a počtu vedených exekucí vůči povinným.

leden 2024 až březen 2024	Komunikace v lokalitě	Cíl 1.1 a 1.2 a Cíl 2.2. a 2.3.	Poskytovatelé dluhového poradenství (Romano Jasnica a Naděje-M) předali podklady pro realizaci poradenského programu – přehled realizovaných úkonů za září 2023. Město doposud nevyplnilo dotazník "Cesta pohledávky na městě", byla zaslána opakovaná žádost. Byla ukončena realizace výzkumu zadluženosti.
	Setkání multidisciplinárního týmu	Kompletní cíle	26.2. proběhl mikrotým k výzkumu zadluženosti v Postoloprtech. Výsledky výzkumu budou prezentovány na pracovní skupině v březnu. Čekáme na dodání podkladů od města.
	Pracovní skupina	Cíl 2.2. a 2.3.	27.3. proběhla pracovní skupina na téma zadluženost. Výzkumnice ASZ představily výstupy tematického výzkumu předluženosti v Postoloprtech, dále jsme shrnuli aktuální stavu realizace PP a naplánovali další průběh. Pracovnice dluhové poradny Naděje-M připraví

			pro členy LP školení v oblasti základů dluhové problematiky a základního poradenství.
--	--	--	---

Komentář experta:

Obec je kapacitně omezena a má prodlení s dodáváním informací v rámci vymáhání obce. Bylo dokončeno výzkumné šetření v lokalitě a připraveny výstupy pro představení obcí. Zároveň bylo domluveno se zástupci NNO vzdělávání pro pracovníky obce, avšak nebyl stanoven termín. Obec zaostává v aktivitě směrem k nabízeným intervencím v rámci poradenského programu, ale dále spolupracuje.

duben 2024 až srpen 2024	Komunikace s lokálními partnery a zástupci obcí	Cíl 2.2. a 2.3.	Lokální partneři obdrželi finální zprávu z tematického výzkumu předluženosti v Postoloprtech a měli možnost jejího připomínkování. Společně s pracovníky dluhové poradny Naděje-M pracujeme na obsahu pracovní skupiny na téma zadluženost, v rámci, které proběhne školení pro členy LP v oblasti základů dluhové problematiky a základního poradenství. Školení se uskuteční v průběhu května.
	Komunikace v lokalitě		Připravujeme pracovní skupinu na téma zadluženost, v rámci, které proběhne školení pro členy LP v oblasti základů dluhové problematiky a základního poradenství. Školení se kvůli časovým možnostem zástupců města přesunulo na druhou polovinu června. Město aktivně přistupuje k zastavování dětských exekucí a řešení tzv. Marných exekucí.
	Příprava závěrečné zprávy		Příprava závěrečné zprávy a vyhodnocení závěrů PP, vytvoření doporučení pro následné období.

Komentář experta:

Aktivita NNO v lokalitě je zásadním faktorem, nastavení spolupráce mezi lokálními partnery postupně může více akcentovat směrem k zapojení většího počtu CS s důrazem na zvýšení důvěry ve spolupráci s podpůrnými organizacemi. Ze strany obce dochází k aktivním krokům v rámci řešení dětských exekucí a ukončování tzv. marných exekucí, což má významný příznivý vliv na nejméně zatíženou CS.

ČÁST 3 VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU

Vyhodnocení plnění kritérií sociálního začleňování

Kritérium	Název ukazatele	Vyhodnocení závěrečného posunu v lokalitě
<p>1.1. Obec má nastaveny platformy, do kterých jsou zapojeni relevantní aktéři a lidé žijící v obci, aktivně podporuje vznik a fungování neformálních platforem. Platformy jsou dynamické (nejedná se o uzavřenou skupinu). Zapojují se různé subjekty s dostatečnou mírou vlivu pro řešení a maximální aktivitou. Mezi aktéry panuje vysoká vzájemná důvěra a důvěra v řešení, nedochází ke konfliktům. Jsou aktivně zapojovány osoby, kterých se řešení týká. Výsledky zjištění z platforem jsou aktivně implementovány do směrnic a postupů obce.</p>	<p>Obec má základní povědomí o předlužení obyvatel.</p>	<p>V průběhu PP obec získala základní informace ze veřejných zdrojů a v rámci zájmu využila nabídku realizace výzkumného šetření předlužení obyvatel obce.</p>
	<p>Obec zná rozsah zadlužení svých obyvatel a jejich potřeby ve vztahu k řešení předlužení.</p>	<p>Obec získala výsledky výzkumného šetření ASZ a během PP došlo ke sběru dat z obce v rámci dětských exekucí a také sběr dat od NNO, kdy jejich další sběr minimálně stejnou formou byl pro další období doporučen.</p>
	<p>Sbírá ad hoc data od poskytovatelů služeb (na úrovni počet pracovníků, kapacita, náklady služby) a základní údaje o uživatelích služeb.</p>	<p>Data získaná sběrem dat od spolupracujících NNO a zároveň data a informace získané výzkumnou zprávou ASZ využívá pro podklad v rámci plánování dalších činností a zajišťování dostatečných kapacit podpory a služeb.</p>
	<p>V obci aktivně působí pracovní skupina pro oblast dluhů, kde jsou široce zastoupeni všichni aktéři, vč. předlužených obyvatel.</p>	<p>V průběhu PP se pravidelně setkávala pracovní skupina se zaměřením na řešení předlužení ve složení NNO a zástupců obce.</p>
	<p>Obec pravidelně podporuje vzdělávání pracovníků obce (např. finančně, materiálně,</p>	<p>V průběhu PP obec získala nabídku vzdělávání od specializované NNO svým pracovníkům a</p>

	prostorem atd.) v oblasti práce s předluženými obyvateli.	přislíbila účast. Vzdělávání se však v průběhu PP zatím nerealizovalo.
III. Využívá všechny legislativní možnosti pro prevenci a řešení předlužení obyvatel.	Nevymáhá tzv. "Marné exekuce".	Obec pracuje na postupném zastavování tzv. Marných exekucí dle § 55 odst. 7 až 13 ex. řádu
	Připravuje vyhlášky, má plán jejich přijetí a realizaci do praxe. Mapuje „dětské dluhy“, připravuje se na jejich zastavení, či ojedinele je zastavuje.	Obec v průběhu PP zmapovala přítomnost dětských dluhů a přislíbila jejich zastavení.
	Nepoužívá žádné nástroje, které zvyšují zadluženost obyvatel, či přispívají k nerovnému vztahu mezi obcí a obyvateli.	Obec všechny dětské dluhy a jejich vedení ukončila
	Stanovuje „dluhové prázdniny“.	Obec prostřednictvím spolupráce s NNO sděluje občanům možnosti umoření správních dluhů v rámci Milostivého léta
	Obec mapuje, jak pomocí legislativních možností pomoci při prevenci a snížení předlužení.	Prostřednictvím NNO informuje své zaměstnance a CS o legislativních novinkách a možnostech řešení předlužení obyvatel.

Vyhodnocení naplnění výstupů a cílů programu

2.2.1. Dlouhodobí cíl

Cíl 1 Obec využije opatření v oblasti prevence zadluženosti a tím přispěje ke snižování míry zadluženosti obyvatel.

V rámci realizace PP bylo deklarováno ukončení dětských i tzv. Marných exekucí

Cíl 2 V obci funguje síť služeb pracujících s předluženými obyvateli, je nastaven systém spolupráce a sdílení mezi službami a pracovníky sociálního oddělení MÚ.

Během realizace PP započalo fungování dluhového poradenství ve dvou organizacích působících v lokalitě s zvýšilo se tak působení za snížení dluhové zátěže obyvatel Postoloprđ.

2.2.2. Specifické cíle

Cíl 1.1. V rámci realizace PP budou vyhodnoceny postupy obce při řešení dluhů vůči obci, po konzultaci s EX budou navrženy případné změny (nové vyhlášky, transparentní pravidla vymáhání

apod) s cílem nastavit transparentní pravidla pro vymáhání obecních pohledávek, která jsou veřejně dostupná, dodržována a pravidelně revidována. Při vymáhání svých pohledávek obec nepoužívá nástroje, které zvyšují zadluženost obyvatel, přispívají k nerovnému vztahu mezi obcí a obyvateli či k sociálnímu vyloučení obyvatel.

Ke kompletnímu zmapování a vyhodnocení postupů vymáhání obce nedošlo, ale obec uplatnila zákonné možnosti v rámci ukončování tzv. Marných exekucí.

Cíl 1.2. Budou zmapovány „dětské dluhy“, obec bude motivována k jejich zastavení.

Tento cíl byl naplněn v celém rozsahu.

Cíl 2.1. Bude zavedena realizace pravidelného setkávání poskytovatelů služeb s terénními pracovníky města (místní „dluhové platformy“). Výstupy z platform budou podkladem pro plánování v dalších oblastech.

V průběhu PP k setkávání realizátorů služeb dluhového poradenství aktivně docházelo, taktéž ke sdílení praxe a výsledků.

Cíl 2.2. Budou mapovány potřeby rozvoje kvality poskytovaných služeb a vzdělávání jejich pracovníků.

Tento cíl nebyl zcela naplněn, potřeby byly vyjádřeny.

Obec podpoří vzdělávání svých pracovníků v oblasti práce s předluženými obyvateli.

Obec přijala nabídku vzdělávání, avšak v průběhu programu nebyla realizována.

Cíl 2.3. Bude navržen jednotný způsob sběru dat od poskytovatelů služeb, aby obec měla pravidelně dostupná data o rozsahu zadlužení svých obyvatel a jejich potřebách ve vztahu k řešení předlužení.

Ze strany ASZ proběhlo představení způsobu sběru dat a doporučeno jeho opakování v časových úsecích minimálně 1x ročně.

Vyhodnocení a shrnutí celkového přínosu programu na lokalitu, dle závěrečného posouzení naplňování kritérií sociálního začleňování daného programu

I přesto, že lokalita je kapacitně limitována, bylo v rámci PP realizováno několik aktivit vedoucích obecně ke zlepšení dostupnosti způsobu řešení problematiky předlužení a zvýšení míry podpory nejzatíženější CS. Došlo k významné změně zejména díky ukončení vedení dětských exekucí u průběžnému ukončování tzv. marných exekucí, což má zatíženou CS významný dopad.

Nejen v průběhu PP, ale po ukončení budou probíhat realizace projektu dluhového poradenství a jejich spolupráce v území, což má významný dopad na CS a její zapojení do způsobu řešení předlužení. Stále však bude nejzatíženější CS narážet zejména na systémové bariéry, jako je nedostatek vhodných pracovních příležitostí a získání dostatečné míry finančního ohodnocení pro řešení předlužení u nejvíce zatížené CS.

Další možný plán spolupráce

Doporučení dalších možných aktivit a intervencí pro rok další období v oblasti řešení předlužení obyvatel Postoloprty

Na základě zjištění z tematického výzkumu o předluženosti v Postoloprtech je možné doporučit několik klíčových aktivit, které by mohly zlepšit situaci obyvatel města v oblasti dluhové problematiky. Níže jsou uvedena doporučení zaměřená na prevenci zadlužení, zvýšení finanční gramotnosti a efektivní práci s předluženými obyvateli.

Postoloprty ORP Louny ve čtvrtletí Q1 2024		Postoloprty ORP Louny ve čtvrtletí Q2 2024	
Podíl osob v exekuci	18,3 %	Podíl osob v oddlužení	2,5 %
Počet osob v exekuci z počtu osob starších 15 let (2023)	724 z 3 948	Počet osob v oddlužení z počtu osob starších 15 let (2023)	100 z 3 948
Průměrná vymáhaná částka na osobu	629 696 Kč	Podíl manželů	33 %
		Průměrný / mediánový věk	45,4 / 46 let
Celkový počet exekucí	5 404	Osoby v oddlužení podle pohlaví	
Průměrný počet exekucí na osobu	7,5	Muži	59 osob 59 %
		Ženy	41 osob 41 %
Osoby v exekuci podle věku		Osoby v oddlužení podle věku	
Děti a mladiství	3 osoby 0 %	18 až 29 let	7 osob 7 %
15 až 29 let	110 osob 15 %	30 až 39 let	26 osob 26 %
30 až 39 let	176 osob 24 %	40 až 49 let	26 osob 26 %
40 až 49 let	165 osob 23 %	50 až 64 let	35 osob 35 %
50 až 64 let	196 osob 27 %	65 a více let	6 osob 6 %
65 a více let	74 osob 10 %		

Posílení prevence dluhové problematiky

Jedním z hlavních zjištění výzkumu je skutečnost, že velká část obyvatel Postoloprty má problémy s nebankovními půjčkami a exekucemi. Proto je důležité zaměřit se na preventivní opatření, která by minimalizovala nové dluhy.

Doporučené aktivity:

Vzdělávací workshopy a kampaně:

Zvýšení povědomí o rizicích nebankovních půjček a exekucí prostřednictvím vzdělávacích akcí pro širokou veřejnost. Tyto akce by měly zahrnovat základní informace o tom, jak předcházet dluhům, jak správně plánovat osobní rozpočet a jak se bránit neetickým praktikám poskytovatelů půjček.

Programy finanční gramotnost: Zavedení pravidelných kurzů finanční gramotnosti pro různé věkové skupiny, zaměřených na efektivní hospodaření s penězi, pochopení úvěrových smluv a správné nakládání s dluhy.

Vzdělávání na školách prostřednictvím besed s dluhovými poradci by mohlo pomoci zvýšit finanční gramotnost mezi mladší generací a cílit více na prevenci předlužení

Kontinuální udržení dostupnosti dluhového poradenství

Z výzkumu vyplynulo, že v Postoloprtech již fungují dvě organizace poskytující dluhové poradenství (Naděje – M a Romano jasnica). Nicméně stále existují bariéry, zejména pokud jde o přístupnost těchto služeb. Proto je vhodné se více zaměřit na zvýšení důvěry a zájmu o služby dluhového poradenství nejen pro účely oddlužení, ale zejména s ohledem na stabilitu a prevenci dalšího propadu do hlubšího zadlužení.

Doporučené aktivity:

Zvýšení informovanosti o dluhových poradnách

Mnoho obyvatel Postoloprty není dostatečně informováno o tom, kde a jak mohou hledat pomoc. Doporučuje se posílit komunikaci o existenci dluhových poraden například prostřednictvím městského zpravodaje, sociálních sítí a letáků na veřejně přístupných místech.

Terénní práce

Rozšíření terénních služeb dluhových poraden by mohlo pomoci oslovit ty obyvatele, kteří se nacházejí v odlehlejších částech města nebo nemají dostatek motivace k tomu, aby se sami obrátili na poradny.

Spolupráce s dalšími organizacemi

Zajistit lepší koordinaci mezi dluhovými poradnami a dalšími sociálními službami, včetně úřadů práce, škol a zdravotnických zařízení, aby se zvýšila dostupnost informací a pomoci pro obyvatele v krizových situacích.

Podpora zaměstnatelnosti a dlouhodobého stabilního bydlení

Zaměstnání a stabilní bydlení hrají klíčovou roli při řešení předlužení. Lidé s pravidelným příjmem a stabilním bydlením mají větší šanci dostat se z dluhové pasti.

Podpora zaměstnání

Spolupráce s místními zaměstnavateli na vytváření pracovních míst pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, například prostřednictvím IPM. Dále by mohly být organizovány pracovní trhy a motivační programy zaměřené na dlouhodobě nezaměstnané obyvatele, obec se může zapojit do maximální podpory nebo některá pracovní místa sama vytvořit.

Podpora sociálního bydlení:

Město by mělo pokračovat v poskytování sociálních bytů a rozšířit programy podpory bydlení, které by zahrnovaly pomoc při splácení nájmu a řešení problémů s bydlením pro zadlužené rodiny z nejméně zatížené CS.

Zvýšení motivace k řešení dluhů

Výzkum ukazuje, že velká část obyvatel Postoloprty má nízkou motivaci k řešení svých dluhů. Je důležité vytvářet podmínky, které tyto osoby motivují k aktivnímu řešení svých problémů. Zejména posilování důvěry v podpůrné programy a spolupracující sociální pracovnice obce.

Doporučené aktivity:

Podpora oddlužení

Poskytovat informace o možnostech osobního bankrotu a dalších formách oddlužení. Lidé s mnohočetnými exekucemi často nejsou dostatečně informováni o tom, jakým způsobem by mohli svou situaci řešit, mají zkrácené představy a často potřebují vyšší míru dlouhodobé podpory pro jejich stabilizaci.

Motivační programy

Zavést programy, které by odměňovaly pozitivní kroky směrem k řešení dluhů, například snížení úroků při pravidelném splácení dluhů nebo jiné formy incentivních opatření.

Pokračující koordinace mezi institucemi

Klíčovou roli hraje spolupráce mezi různými institucemi, v průběhu spolupráce začala participovat skupina NNO působících v lokalitě a je vhodné, aby tato aktivita kontinuálně pokračovala. Je důležité zajistit efektivní předávání informací a sdílení dobré praxe, udržení prostoru pro sdílení a posilování spolupráce se zástupci obce.

Seznam zkratk

Agentura, ASZ – Odbor (Agentura) pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj ČR

CS – cílová skupina

ČR – Česká republika

EX – expert

IPM – integrační pracovní místo

KP Louny ÚP ČR – krajské pracoviště Louny Úřadu práce České republiky

LK – lokální konzultant

LP – lokální partnerství

MÚ – městský úřad

NNO – nestátní nezisková organizace

NZDM – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

OPZ+ – Operační program zaměstnanost plus

ORP – obec s rozšířenou působností

PP – poradenský program

PS – pracovní skupina

ÚC – územní celek

ÚK – Ústecký kraj